

Posudek na disertační práci **Mgr. et Mgr. Marty Chladové** *Sebepojetí současných českých sportovních novinářů*

Téma předkládané disertační práce je zvoleno velmi zdařile, protože svojí aktuálností vstupuje do současného diskurzu sebepojetí v jeho různých podobách, generačního, genderového, kulturně-politického a v tomto případě profesního, který se nese v duchu přístupu „řekni mi, jak se cítíš a já pochopím jaký jsi.“ Zároveň ve vymezeném segmentu profesního sebepojetí představuje zmíněná studie, alespoň v českém prostředí, premiéru. Dlužno podotknout, že premiéru zdařilou, jak metodologicky, tak systematickým pojetím výzkumu. Velmi si také cením skutečnosti, že autorka textu přemýšlí o limitech své práce (viz kap. 2.5), čímž otvírá prostor pro další tematicky navazující výzkumy.

V teoretické části studie předkládá její autorka velmi zevrubnou rešerši jak monografií a publikovaných článků v odborných periodikách zahraniční i domácí provenience, tak textů zveřejněných, zejména bakalářských a diplomových prací. Oceňuji, že všechny citované práce mají skutečně vztah k meritu vlastního výzkumu autorky. Zevrubnost a přísná korektnost provedených rešerší se zrcadlí také ve skutečnosti, že se autorka disertace nevyhýbá studiím, jejichž závěry si odporují. Je to pravděpodobně dáno převažujícím kvalitativním metodologickým přístupem, rozličnými konstrukty rozhovorů, odlišným geograficko-kulturním prostředím i druhy médií, do kterých badatelé vstupují. Ne vždy je však patrné, do jaké míry se autorka disertační práce se závěry citovaných výzkumů ztotožňuje.

V teoretické části práci Mgr. Chladová postupuje systematicky. Charakterizuje novinářskou profesi, analyzuje mezinárodní, resp. zahraniční a český výzkum věnovaný sportovním novinářům a novinářkám, včetně jejich sebepojetí. Ve vymezení novinářské profese je autorce disertace stávající odborná literatura chabou oporou. Marta Chladová správně upozorňuje na „tekutost“ novinářské profese. Tato skutečnost pak rezultuje ve formálním vymezení profilu novináře (str. 14), které je však vzhledem ke zkoumanému tématu celkem k ničemu. Čeští sportovní novináři se ve svých výpovědích často, ne-li vždy, srovnávají se svými „nesportovními“ kolegy a kolegyněmi, tzn. že specialista/specialistka se srovnává s jakýmsi obecným žurnalistou, což je svojí vágností poněkud zavádějící, nicméně pochopitelné. Alespoň z pohledu povrchního konzumenta výstupů žurnalistické práce se zdá, že sportovní novinář je posledním specialistou, přinejmenším v médiích, do kterých kolegyně Chladová badatelsky vstupuje. Žurnalisté, kteří se věnují výhradně ekonomice mají své

specializované platformy a kultura jako výlučné téma asi moc lidí neuživí. Z hlediska oblasti výzkumu uvedená komparační disproporce samozřejmě není vůbec na závadu, protože výzkumná pozornost je zaměřena na sebepojetí, ale mohla být zmíněna v diskusi.

Kolegyně Chladová se, zaměřuje v teoretické i výzkumné části své práce výhradně na tzv. seriózní, nezávislou a objektivní žurnalistiku. Opomíjí tak segment novinářského působení, pro které zmíněné etické imperativy nejsou prioritou, tj. bulvární žurnalistiku, jejíž dominantním cílem je prodej senzačního zpravodajství bez ohledu na jeho objektivitu. Domnívám se, že je to škoda, protože se historicky jedná o tradiční odvětví novinářské práce, které mělo a má široký okruh konzumentů. V bulvárních mediích by pohled na sportovní žurnalistiku byl zajímavý mimo jiné i proto, že se můžeme domnívat, že sportovní zpravodajství v „bulváru“ by mohlo být tím nejsérióznějším zpravodajstvím.

Pokud jsem ocenil metodologický koncept předkládané práce, tak zcela oprávněně, s drobnou výhradou, cíl výzkumu (str. 59) je formulován dosti vágně. Tento nedostatek však kolegyně Chladová vzápětí vyvážíla jasnou formulací hlavní výzkumné otázky, která de facto uvádí cíl výzkumu. Také vedlejší výzkumné otázky výstižně charakterizují dílčí pole, které jsou předmětem zkoumání a přivádějí badatelku, mimo jiné, k adekvátní metodě výzkumu, tj. k metodě zakotvené teorii. Vlastní výzkum je jasně vymezen, má svůj systém i logiku. Zdobí ho rysy, které v současné vědě už bohužel nejsou samozřejmostí: péle, důkladnost a přísná korektnost. Je obdivuhodné kolik času badatelka věnovala vytvoření báze pro vyhodnocení rozhovorů s úctyhodným počtem respondentů a respondentek. Díky této „černé práci“ jsou závěry jejího výzkumu věrohodné a dobře použitelné pro další komparativní studie. Zde se v českém prostředí např. nabízí srovnání se sebepojetím těch žurnalistů, kteří se považují za investigativní. V mezinárodní komparaci by bylo zajímavé zkoumat sebepojetí sportovních žurnalistů v zemích, kde sport, resp. některá jeho některá odvětví, např. fotbal v Anglii, představují významný segment zábavního průmyslu.

Spolu se složkou sebepojetí českých sportovních novinářů zaměřenou na příslušnost ke komunitě vyznačující se kamarádstvím a silným pocitem pospolitosti, autorka věnuje značnou pozornost problematice postavení žen v majoritně mužském prostředí, kde nejsnazší, či dokonce jedinou cestou, jak zde obstát, je nevnímat, nebo dokonce přijmout kulturní stereotypy, které jsou tomuto prostředí vlastní. Sama autorka, možná mimoděk, vnímá maskulinitu sportovní žurnalistické obce názvem své práce: *Sebepojetí současných českých sportovních novinářů*, navzdory skutečnosti, že v jejím výzkumu byly novinářky paritně zastoupeny.

Z výše zmíněného vyplývá jasný závěr: disertační práci Mgr. et Mgr. Marty Chladové *Sebepojetí současných českých sportovních novinářů*, **doporučuji k obhajobě.**

V Praze, 2. listopadu 2023.

Prof. PhDr. Marek Waic.

CSc